

Rapportage

Ecologische quickscan onderzoek ontwikkelingslocatie Loevestraat nrs.
55 en 57 in Horst

Diepenveen, 8 maart 2021

Projectnummer: 2021-017
Aantal pagina's: 11

Opdrachtgever:
Van Grunsven Groep
Postbus 36
5469 ZG Erp

Contactpersoon:
Dhr. M. Verkuijlen

T 06-57187073
E m.verkuijlen@grunsvengroep.nl

Opdrachtnemer:
EcoNatura - Onderzoek voor Natuur & Landschap
Gewestlaan 45
7431 AJ Diepenveen

Contactpersoon:
Drs. E. van Maanen

T
M 06-18969290
E econatura@ziggo.nl
W www.econatura.nl
KVK 55217060

EcoNatura

Onderzoek voor Natuur & Landschap

Science for Nature & People

Vraag- en doelstelling

In verband met de toekomstige transformatie (sloop en nieuwbouw) van twee woonpercelen naar een parkeerplaats voor een nieuwe supermarkt aan de Loevestraat 55 en 57 in Horst, heeft de Van Grunsven Groep (contactpersoon is dhr. M. Verkuijen) gevraagd om een ecologische quickscan van beschermende natuurwaarden binnen de aangegeven plan- en onderzoekslocatie (figuur 1). Dit onderzoek is in het licht van de vigerende *Wet natuurbescherming* (Wnb) en binnen het kader van de Omgevingsvergunning uitgevoerd.

Het onderzoek richt zich specifiek op het aantonen of gemotiveerd uitsluiten van beschermde natuurwaarden binnen het aangegeven plangebied en de invloedssfeer daarvan.

Voor meer informatie over het ecologisch onderzoek van EcoNatura en informatie over de vigerende natuurwetgeving surf naar: www.econatura.nl

Plan- en onderzoeksgebied en ingreep

Het plangebied ligt (circa 0,26 hectaren; figuur 1 & 2) aan de Loevestraat 55 en 57 in het centrum van het dorp Horst in de provincie Limburg.

Het plangebied bestaat uit een perceel met oud supermarktgebouw met parkeerterrein, thans in gebruik door het bedrijf Aldi. Deze locatie ligt in de groene dorpskern van het dorp Horst, omringd door woningen, winkelbedrijven en parkjes.

Men is voornemens het oude supermarktgebouw af te breken en met betrekking van twee naastliggende woonpercelen (Loevestraat 49 en 51) om te vormen naar een nieuwe supermarkt met parkeerplaats.

Figuur 1. Situering planlocatie met in de huidige situatie een oud supermarktgebouw aan de Loevestraat 55 en 57 in de dorpskern van Horst (Provincie Limburg).

Figuur 2. Impressies van het plangebied met supermarktperceel aan de Loevestraat 55 en 57 in Horst, met zicht op voor- en achterzijden.

Werkwijze

Op 5 maart 2021 is door Erwin van Maanen (ecoloog en milieukundige) van EcoNatura een veldbezoek gebracht aan de betreffende planlocatie.

Met dit *quickscan* onderzoek is met ruime blik in de omgeving van het plangebied, of geschatte invloedsfeer van de werkzaamheden die gemoeid zijn bij de transformatie van het terrein, gekeken naar het (potentieel) resident voorkomen (vaste rust- en verblijfplaatsen) van beschermde planten- en diersoorten. Met betrekking tot het voorkomen van beschermde diersoorten is specifiek gekeken naar de habitatgesteldheid met voortplantingsplaatsen en daarnaast andere essentiële functies en ruimtelijke activiteiten. Voor beschermde flora of bijzondere vegetatietypen is buiten het groeiseizoen naast het actuele en (in het winterhalfjaar) afleesbare vegetatiebeeld gekeken naar geschikte standplaatsfactoren, zoals bodemgesteldheid, invloed van grond- of oppervlaktewater en voedselrijkdom.

Navolgend wordt uiteengezet wat op en binnen de mogelijke invloedsfeer van de beschreven ingreep aan ecologische waarden/gevoeligheden is vastgesteld. Het huidige onderzoek vond einde winter plaats, en dus nog buiten de voortplantings- en/of groeiperiode van organismen. Het onderzoek geschiedde op zonnige winterse dag, zodat dieractiviteiten goed konden worden waargenomen. Aan de hand van zichtwaarneming, sporenonderzoek en de opname van habitatkwaliteiten is het (potentieel) voorkomen

van planten- en diersoorten vastgesteld. Voor bepaling van het dierenpotentieel is naast zicht- en hoorwaarneming tijdens de quickscan gebruik gemaakt van sporenonderzoek¹ (b.v. aanwezigheid van vogelnesten uit de voorgaande broedperiode).

Aanwezige habitatkwaliteiten kunnen aanleiding kunnen zijn voor nader of gericht onderzoek naar het belang van een vaste verblijfsfunctie voor bepaalde soorten. Dit vooral met betrekking tot zeer kwetsbare soorten met een hoog natuurbeschermingsbelang. Tevens soorten die alleen tijdens de zomerperiode aanwezig en dan pas betrouwbaar met speciale inventarisatiemethoden (ook conform de soortenstandaarden voor sommige soorten) en gedurende fenologisch optimale (activiteits)perioden aanwijsbaar zijn; zoals bijvoorbeeld bij dagvlinders, bepaalde vissoorten, herpetofauna, vleermuizen, kleine marterachtigen en broedvogels het geval kan zijn.

Resultaten

Ecologische kenschets van het plangebied en omgeving

Het onderhavige plangebied bestaat, zoals voorgaand al beschreven, uit een oud gebouw thans nog in gebruik als supermarkt met parkeerterrein. Het parkeerterrein wordt van de naastliggende woonpercelen gescheiden door muren en coniferen haag.

Het vooroorlogse supermarktgebouw is zichtbaar in verval met gaten plaatselijk in de muren en in de daklijsten. Van natuurlijke vegetatie is geen sprake op het verharde terrein.

Ligging ten aanzien van beschermde natuurgebieden

Het plangebied met kleinschalige ligging in een dorpskern heeft geen enkele landschapsecologische relatie met beschermde natuurgebieden in de ruimere omgeving van het dorp, met Natura 2000 gebieden – waaronder bijvoorbeeld de Deurnsche Peel & Mariapeel - op meer dan 8 kilometer afstand.

Een Voortoets beoordeling in het licht van de Vogel- en Habitatrichtlijn (onderdeel soorten) en het Natuurnetwerk Nederland met betrekking van directe fysieke beïnvloeding door sloop en herbouw op de op ruime afstand gelegen beschermde natuurgebieden is hier niet van toepassing, aangezien er met de beschreven ontwikkeling geen sprake is van negatieve milieubeïnvloeding.

Onderzoek beschermde flora en fauna

Er is met name gekeken naar *Vaste rust- en verblijfplaatsen* van planten (groeiplaatsen) en dieren (standplaatsen) met binding aan of leefmogelijkheden in stedelijk en parkachtig gebied en ruderaal terrein. De resultaten van dit onderzoek worden opgesplitst voor de volgende soortgroepen besproken.

¹ <https://www.econatura.nl/diersporenonderzoek/>

Beschermde planten

De planlocatie ligt in de oud-dorpelijke sfeer in de kern van Horst op verhard terrein zonder natuurlijke vegetatie.

Op dit vterrein met veel menselijke tred en het oude gebouw werden geen beschermde vaatplanten – bijvoorbeeld zeldzame muurflora - vastgesteld.

Entomofauna

Gezien het ontbreken van geschikte habitatfactoren (waaronder bijvoorbeeld specifieke waardplanten voor dagvlinders en schone kwelrijke wateren voor libellen) binnen het stedelijk gebied, kan leefgebied voor bijzondere, zeldzame en beschermde vlindersoorten en andere belangwekkende insectenfauna eveneens geheel worden uitgesloten.

Vissen

Geschikt oppervlaktewater voor beschermde vissoorten ontbreekt op het perceel.

Herpetofauna

Gezien het ontbreken van geschikte voorplantingswateren en geschikt landhabitat binnen het plangebied zijn strikt (zeldzame) of minder strikt beschermde (algemene) amfibieënsoorten hier ook niet aan de orde.

Reptielen zijn zeker niet aan de orde in het plangebied binnen de dorpelijke sfeer van Horst, zonder enige natuurlijke vegetatiestructuur of verval op het onderhavige verharde terrein.

(Broed)vogels

In de categorie broedvogels is specifiek gekeken naar aanwijzingen voor broedvogels met binding aan kleinschalige dorpen met gebouwen, tuinen en een parkachtige omgeving, waaronder hier mogelijk: huiszwaluw, boerenzwaluw, gierzwaluw, kauw, huismus, spreeuw, merel, zanglijster, koolmees, pimpelmees en zwarte roodstaart.

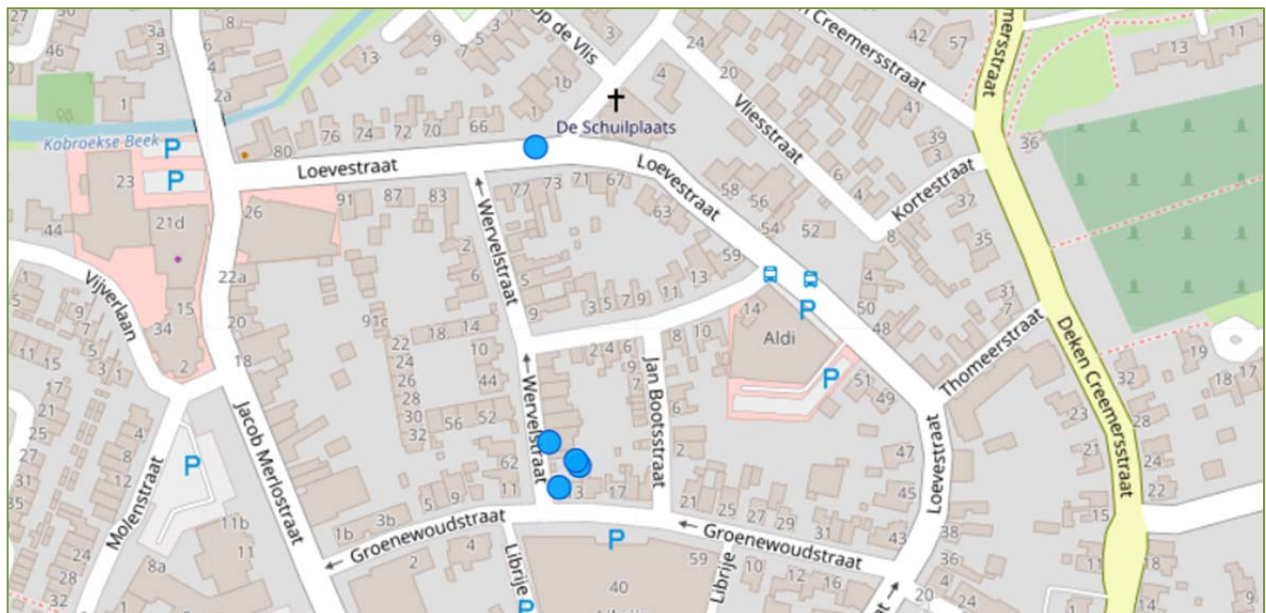
Er is specifiek gekeken naar het voorkomen van de huismus. Aan de voorzijde van het gebouw en op de rand van de metalen muurlijsten (damwanden) werden veel verse sporen van mussen aangetroffen (figuur 3). Achter de muurlijst en in nissen van de muur bevinden zich mogelijkheden voor mussen om te broeden. Tevens werd ouder nestmateriaal van mussen onder de muurplaat aan de voorzijde van het gebouw aangetroffen. In het parkje aan de overzijde van de Loevestraat waaraan de supermarkt ligt werden meerdere huismussen waargenomen in de beukenhaag die er staat. Alles aan aanwijzingen bij elkaar genomen valt niet zonder meer uit te sluiten dat huismussen gebruik maken van het supermarktgebouw; mogelijk jaarlijks nestelend.

Het gebruik van de supermarkt woningen door gierzwaluwen valt met gaten en nissen in het gebouw op hoogte eveneens niet uit te sluiten en de meest recente verspreidingsgegevens wijzen op aanwezigheid van de soort als broedvogel (figuur 4).

Ook voor andere vogels als de zwarte roodstaart leent het gebouw zich als broedplaats, zulks alleen goed in de broedtijd vast te stellen vanaf eind maart.

Figuur 3. Aanwijzingen voor gebruik van het gebouw door huismussen met versere poesporen op de rand van de muurlijst, daarmee verbonden nestmogelijkheden en oud nestmateriaal onder de lijst.

Figuur 4. Waarnemingen van gierzwaluwen (blauwe stippen) in de afgelopen vijf jaar in de dorpskern van Horst (Bron: Waarneming.nl)

De veelvuldige aanwijzingen voor huismussen op het supermarktgebouw vragen om aanvullend onderzoek conform het Kennisdocument Huismus² met minimaal twee veldbezoeken tussen 1 april en 15 mei om broeden van huismussen aan te tonen of uit te sluiten met observatie.

Tevens wordt aanbevolen om in combinatie met het benodigde vleermuisonderzoek een gierzwaluw onderzoek uit te voeren conform het Kennisdocument Gierzwaluw³. Dit eveneens ter betrouwbare vaststelling of uitsluiting van deze soort in de broedtijd.

Grondgebonden zoogdieren

Gezien de verharde terreintoestand van het plangebied is de kans op voorkomen van bijzondere en beschermde grondgebonden zoogdieren met gebruik van vaste rust- en verblijfplaatsen hier gelijk aan nul.

Vleermuizen

Binnen het plangebied is gekeken naar de geschiktheid van objecten (waaronder gebouwen met spouwmuren en dakbeschot) en (holte)bomen als onderkomen voor vleermuizen, waaronder de gewone dwergvleermuis als meest algemeen in stedelijk gebied voorkomende en minst habitatkritische soort.

Het oude gebouw in zichtbaar verval is feitelijk een 'gatenkaas' met veel gaten en kieren en ruimten achter muurlijsten die naar onzichtbare achterliggende verblijven voor vleermuizen kunnen leiden, met name voor de dwergvleermuis en mogelijk ook de laatvlieger (zie figuur 4 met enkele voorbeelden van zichtbare invliegmogelijkheden).

² <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-009-Kennisdocument-Huismus-1.0.pdf>

³ <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-006-Kennisdocument-Gierzwaluw-1.0.pdf>

Figuur 4. Het oude supermarktgebouw in verval heeft veel zichtbare gaten en kieren die naar achterliggende verblijfplaatsen voor vleermuizen op ruime valhoogte van de grond kunnen leiden, tevens geschikt als broedplaats voor voor de gierzwaluw en huismussen.

Holtebomen geschikt als vleermuisverblijfplaatsen ontbreken echter op het supermarkterrein.

Gezien het grote aantal aanwijsbare openingen in het in verval rakende oude supermarktgebouw, die als in- en uitvliegmogelijkheden voor vleermuizen kunnen dienen, wordt een aanvullend vleermuisonderzoek conform het vigerende landelijke Vleermuisprotocol aangeraden in verband met de sloop van het gebouw.

Conclusies en aanbevelingen in het licht van de Wet natuurbescherming

Borging landelijk beschermde soorten

Aanvullend onderzoek vleermuizen en mogelijk vervolgtraject

Uit de voorgaande analyse van voorkomende beschermde soorten onder meer aan de hand van habitatkwaliteiten en bekende verspreidingsgegevens of meest recente waarnemingen, valt te concluderen dat het oude supermarktgebouw met bestemming sloop op de eerste plaats zeer mogelijk als verblijfplaats voor vleermuizen functioneert. En dan het meest kansrijk voor de Gewone dwergvleermuis als algemeen in soortgelijke situaties voorkomende soort.

Zonder aanvullend vleermuisonderzoek conform het Vleermuisprotocol 2021 kunnen vleermuizen op de Loevestraat nr. 55-57 niet worden uitgesloten. Een aanvullend vleermuisonderzoek wordt daarom aanbevolen.

Mocht uit het aanvullend vleermuisonderzoek blijken dat het oude supermarktgebouw in gebruik is als vleermuisverblijf, dan volgt een mitigatie-traject waarmee een vervangende en duurzaam functionele verblijfplaats in de omgeving wordt geboden en toegang tot de huidige verblijfplaats wordt ontnomen. Dit proces wordt bijgehouden middels een logboek onder de gegeven voorwaarden van het bevoegd gezag. De mitigatie-maatregelen dienen dan voor het begin van de winter voltooid te worden, waarmee het gebouw vervolgens met volledige goedkeuring (c.q. ontheffing met voorwaarden) van het bevoegd gezag kan worden afgebroken.

Bij het na het volledige onderzoek uitsluiten van het vleermuisonderzoek met rapportage als bewijsstuk, kan de sloop in principe ook in het late najaar plaatsvinden; kort na afronding van het vleermuisonderzoek.

Andere beschermde soorten

Uit het onderzoek blijkt dat het supermarktgebouw in gebruik is door huismussen. Aanvullend onderzoek in de broedtijd moet echter uitwijzen of het hier gaat om een roestplaats en/of koloniale broedplaats. De gaten, muurlijsten en nestmateriaal doen vermoeden dat een broedplaats niet zonder dat onderzoek valt uit te sluiten, dit samen met de waarneming van mussen in het tegenover gelegen dorpsparkje.

Een aanvullend onderzoek conform het Kennisdocument Huismus als standvogel met minimaal twee veldbezoeken tussen 1 april en 15 mei wordt aanbevolen voor het betrouwbaar kunnen vaststellen van de habitatfunctionaliteit van het supermarktgebouw voor de huismus.

Hetzelfde kan niet zonder meer worden uitgesloten voor de gierzwaluw, waarvan sporen van gebruik moeilijker zichtbaar zijn. Voor deze trekvogel zal in de zomerperiode conform het Kennisdocument Gierzwaluw gemonitord moeten worden of het gebouw als broedplaats dient. Dit kan in combinatie met het vleermuisonderzoek geschieden.

Indien deze broedvogels met beschermde broedplaatsen worden vastgesteld, dan komt een compensatietraject in werking met zorg voor vervangende nestplaatsen, allereerst tijdelijk in de buurt tijdens de sloop en nieuwbouw en bij voorkeur met nieuwe duurzame broedplaatsen in de nieuwe situatie met plaatsing van royale vaste mussenvinden en/of gierzwaluwneststenen; dat laatste vooral afhankelijk van de hoogte van het nieuwe gebouw. Beide kennisdocumenten geven aan wat hiervoor minimaal nodig is.

Borging beschermde natuurgebieden

Het plangebied ligt ver (>8 km) op afstand van de dichtstbijzijnde beschermde Natura 2000-gebieden en ruimschoots buiten het Natuurnetwerk Limburg. Met de onderhavige ruimtelijke ontwikkeling valt hierop geen negatieve ecologische invloed af te leiden.

Bronnen

<https://www.limburg.nl/over/kaarten-cijfers/>

Resume: Erwin van Maanen (EcoNatura) als ervaren ecologisch deskundige

Erwin van Maanen studeerde biologie en ecologie aan de University of Adelaide (Australië) en natuurwetenschappelijke milieukunde (met accent op milieubiologie, natuurbescherming en milieu- en natuurwetgeving) aan de Radboud Universiteit in Nijmegen.

Hij houdt zich al sinds eind jaren '70 van de vorige eeuw bezig met natuuronderzoek. Sinds 2000 werkt hij als onafhankelijk ecologisch adviseur en onderzoeker en heeft zich over de jaren gespecialiseerd als landschapsecoloog met werkzaamheden gericht op natuurbehoud- en ontwikkeling. Hij is tevens specialist geworden in ecologische beoordelingen van de effecten van menselijke activiteiten op natuur & landschap en heeft daarin een zeer grote verscheidenheid aan projecten behandeld, in zowel binnen- als buitenland. Uit het jarenlang beoordelingen van de invloed van de mens op natuur (oorzaak en gevolg-relaties) heeft hij veel referenties opgedaan. Hij wordt ook regelmatig gevraagd voor contra-expertise-onderzoek door natuurbeschermingsorganisaties.

Verder is hij professioneel werkzaam als *Visiting research fellow* op het terrein van internationale natuurbescherming aan de Universiteit van Cumbria (in Engeland) en was lid van de werkgroep *Visions of Nature* aan de Radboud Universiteit. Hij is lid van de Commission on Ecosystem Management middels de Rewilding Thematic Group van het IUCN.